

zaaknummer 2012 T 904(1)

Datum beslissing: 7 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (vanaf [datum]) lid van de Congregatie van de
Broeders van O.L. Vrouw van Lourdes.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 oktober 2012.

Op 17 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], provinciale overste van de Nederlandse provincie van de Congregatie van de Broeders van O.L. Vrouw van Lourdes.

Op 21 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is, gelet op zijn woonplaats, middels Skype gehoord en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Ter zitting is verschenen de juridisch adviseur van klager mr. Nijssen voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Rond 1964/1965 werd klager door de kinderrechtster uit huis geplaatst en kwam hij in het observatiecentrum (internaat) [naam] te [plaats] terecht, in het paviljoen "[naam]". Het internaat [naam] stond onder leiding van de Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes. Aangeklaagde was de oprichter van het internaat [naam] en was, in de periode dat klager op [internaat] verbleef, directeur. De dagelijkse leiding was in zijn handen.

Door de jongens op het internaat werd op allerlei afdelingen gewerkt. Klager kwam uiteindelijk terecht in de linnenkamer. Klager heeft gedurende een half jaar op [internaat] gezeten.

Tijdens zijn verblijf op het internaat is klager 6 à 7 keer door aangeklaagde in het bos, dat zich tegenover de linnenkamer bevond, afgetrokken.

Iedereen in het internaat had de neiging om weg te lopen. Op een dag is klager ook weggelopen van het internaat. Toen hij de volgende dag weer naar het internaat werd teruggebracht, kwam hij bij aangeklaagde terecht. Klager moest als straf in een isoleercel verblijven. Het was van te voren niet duidelijk hoe lang hij in die ruimte moest blijven. Wel was duidelijk dat de duur van zijn verblijf verkort kon worden door seksuele handelingen bij aangeklaagde te verrichten. Dit gebeurde onder het mom dat de slechtheid er bij klager uit moest; zo moest 'het spul' uit de piemel van klager komen. Klager is meermalen door aangeklaagde afgetrokken. Klager heeft aangeklaagde ook zeker tien keer oraal moeten bevredigen. Als hij dat deed, kreeg klager een betere behandeling in de isoleercel, zo kreeg hij dan kleding of een boek. Als klager niet meewerkte, was zijn kleding of boek weg en moest hij langer in de isoleercel blijven. Klager is door aangeklaagde ook twee keer anaal gepenetreerd.

Toen klager uit de isoleercel mocht, kreeg hij de waarschuwing mee van aangeklaagde dat hij beter niet kon praten over wat er gebeurd was. Als hij dat wel zou doen, dan zou hij nooit meer naar huis terug gaan, want aangeklaagde had, naar eigen zeggen, macht en invloed bij de kinderrechter. Klager hield dus zijn mond. Aangeklaagde had immers de macht en iedereen was heel erg bang voor hem.

Toen de kinderrechter na ongeveer een half jaar had beslist dat klager zou worden overgeplaatst naar [instelling] in [plaats], werd voor vertrek eerst alle kleding van klager door aangeklaagde geïnspecteerd in het achterkamertje van de linnenkamer. Klager was daar alleen met aangeklaagde. Klager moest zich helemaal uitkleden en stuk voor stuk kleding aandoen, waarbij aangeklaagde vrij spel had over zijn lijf. Aangeklaagde stopte zijn vinger in de kont van klager. Daarna zette hij klager op zijn schoot, omdat klager triest keek. Vervolgens speelde aangeklaagde met de piemel van klager, daar zou hij volgens aangeklaagde van opknappen. Aangeklaagde sommeerde klager hem klaar te laten komen en liet vervolgens ook klager klaar komen. Pas nadat alle kleren waren gekeurd, mocht klager zich weer aankleden, waarna hij door aangeklaagde naar [plaats] werd gebracht. Onderweg is klager nogmaals door aangeklaagde afgetrokken, waarna door aangeklaagde goed werd ingeprent dat klager er niet over mocht praten, want dan zou aangeklaagde bij de kinderrechter vragen of hij klager naar zee wilde sturen. Aangeklaagde was een grote en sterke man en had invloed bij de kinderrechter. Klager was doodsbang voor hem.

2.2 Het hele gebeuren heeft een enorme invloed gehad op het verdere leven van klager. Hij heeft niet alleen last van vreselijke verlatingsangst, maar ook van bindingsangst. Hij wordt ook regelmatig ongecontroleerd kwaad, waarvoor hij in therapie is en medicijnen slikt. Hij vertoont tevens vluchtgedrag, heeft last van huilbuien en vertrouwt niemand. Klager is voor 100% afgekeurd en heeft geen pensioen opgebouwd. Hij heeft in zijn werk nooit kunnen velen dat er leiding boven hem stond. Het moeten hebben van controle kwam ook in zijn relaties tot uiting.

2.3 Klager wenst erkenning voor hetgeen hem is overkomen. De klacht kan bijdragen in het verwerkingsproces van klager. Hij vindt dat zijn verhaal mogelijk kan bijdragen aan een goede waarheidsvinding, waarbij zijn verhaal ondersteunend zou kunnen zijn voor anderen. Hij is er van overtuigd dat hij niet het enige slachtoffer is. De kerk moet worden aangesproken op dit misbruik.

Klager is op zoek naar een bepaalde vorm van genoegdoening. Het is voor hem belangrijk dat er op een bepaalde manier (ook financieel) spijt wordt betuigd.

3. Inhoudelijke reactie op het klaagschrift (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Broeder [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat hij grondig onderzoek heeft gedaan.

Het kwam vaker voor dat een jongen uit het internaat wegliep; als hij werd teruggebracht, dan volgde inderdaad gewoonlijk afzondering.

Broeder [naam] heeft aangeklaagde van 1966 tot 1979 als huisgenoot meegemaakt; nooit is hem iets gebleken van onoorbaar gedrag van aangeklaagde tegenover de pillen.

Naast de klacht van klager zijn hem nog twee andere klachten van seksueel misbruik door aangeklaagde bekend. Inmiddels zijn deze klachten door de Klachtencommissie gegrond geacht. In hoeverre ook klager slachtoffer is geworden van het afschuwelijke wangedrag van aangeklaagde kan de Congregatie bevestigen noch ontkennen. Dit wil niet zeggen dat broeder [naam] geen geloof hecht aan hetgeen klager in zijn klaagschrift beschrijft. Broeder [naam] wil de pijn die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem mogelijk door aangeklaagde is aangedaan erkennen en biedt daarvoor zijn oprechte verontschuldiging aan.

Hij is, indien klager dit wenst, bereid in gesprek te gaan met klager. Wellicht kan een gesprek voor meer opheldering zorgen en bijdragen aan het verwerkingsproces.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Alhoewel ongeveer vijftig jaar zijn verstreken sedert het plaatsvinden van de verweten gedragingen, en aangeklaagde niet kan worden gehoord nu hij is overleden, is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Voor de Klachtencommissie is het aannemelijk geworden dat klager gedurende de periode van een half jaar dat hij in het internaat [naam] verbleef door aangeklaagde onzedelijk is betast en meermalen door hem is afgetrokken, dat hij meermalen (ongeveer tien keer) aangeklaagde oraal moest bevredigen en bovendien dat hij twee keer anaal is verkracht door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Het verhaal van klager wordt bovendien ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder de zaaknummers 2011 T 307 en 2011 T 127 (1).

Ook heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de inhoud van het formulier 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' (zaaknummer 2013 T 957) van [naam].

Voornoemde zaken blijken overeenkomsten te vertonen met de gebeurtenissen die klager zijn overkomen.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was immers als kind van twaalf jaar oud door de kinderrechter uit huis geplaatst en zo in [internaat] terechtgekomen. Aangeklaagde was, ook gelet op zijn functie, voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6 Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciale overste van de Congregatie van de Broeders van O.L. Vrouw van Lourdes de klacht gegrond te verklaren en namens de Congregatie de klacht te erkennen en zijn excuses aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 7 juni 2013 door:

Mr. G.A.M. Stevens, voorzitter; zr. J.G.M. Verwijs, O.Praem, en W.A.M.C. Mol, leden; bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De Voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.